

## **NIEUCZCIWIE** (14) av

**nieuczciwie** (9), **nieutciwie** (3), **nieuściwie** (2); nieuczciwie *OrzRozm, Mącz* (2), *GórnDworz, ModrzBaz, CzechEp, SkarKaz*; nieutciwie *KromRozm I, GroicPorz* (2); nieuściwie *KrowObr*; nieuczciwie : nieuściwie *BielKron* (2:1).

*W pisowni łącznej* (12), *w rozłącznej* (2).

*Pierwsze e jasne; końcowe e prawdopodobnie jasne (tak zwykle w -e, tak też Cn).*

*Sł stp, Cn notuje, Linde brak.*

*Niegodnie, wbrew ustalonym obyczajom; irreverenter Mącz, Cn; indignis modis Cn* (14) : Synowie Heli nieuczciwie się zachowali przy domu Bożym/ s czego im ociec łagodnie karał. *BielKron* 62v; Irreverenter, Nieuczciwie nieobyczajnie/ z prośbą. *Mącz* 479d.

*Wyrażenie:* »najmniej nieuczciwie« (1): Boże wchowy by był miał jeden drugiemu w on czas co przykrego powiedzieć/ albo iako najmniej nieuczciwie zachować się przeciwko białogłowie *GórnDworz* H7v.

*Szeregi:* »nieobyczajnie, nieutciwie« (1): ielibym kogo obaczył v Sądu nieobyczajnie/ nieutciwie/ a nie wedle praw/ y iakimkolwiek obyczajem/ nie przystoynie iye zachowującego/ tak przeciw tronie iako przeciw Sądowi *GroicPorz* g3v.

»nieutciwie a nieporządnie, tak jako się godzi« (1): y winami na to włożonymi karzą każdego/ ktoby iye nieutciwie a nieporządnie tak iako iye godzi i prawował *GroicPorz* i4v.

**a.** *Bez poszanowania; obelżywie, uwłaczająco, grubiańsko* (3) : Po ołtarzach nieuczciwie depcą/ y inne y łamym domom szlacheckim y ludzkim nieprzystoynie postępkę zaczynają. *SkarKaz* 456b.

*W połączeniu szeregowym* (1): Na które [ustawy i zwyczaje kościelne] iye oni śmye/ nye wtciwie/ a bez wśfelkogo wtydu y bojaźni Bożej targają. A tak zelżyli y obrzydźli ludziom wśfytek obrząd kościelny *KromRozm I O*.

*Szereg:* »nieprzystojnie i nieuczciwie« (1): żebyż piorem y gębą targać się miał nieprzystoynie y nieuczciwie/ na Pána y odkupiciela moiego *CzechEp* 73.

**b.** *Niemoralnie, nieobyczajnie, bezwstydnie; inhoneste Mącz, Cn* (6) : *KrowObr* A3v; wczynił [Noe] wielkie gody na których się sam wpił y wśnął/ iako martwy leżał bez zakrycia nieuczciwie. *BielKron* 6; Ktoby to wysłowił/ co ci broją rozsiadły się po fali każdy z swoią/ gdy po komorach y po komnatach biegają/ y tam y łam chodzą/ grają/ y nieuczciwie się dotykają [reditur, lusitatur, palpatur]? *ModrzBaz* 54v.

*W przeciwstawieniu:* »nieuczciwie ... uczciwie« (1): Inhoneste optavit parare hic divitias, potius quam in patria honeste pauper vivere, Wolála się tu nieuczciwie bogacić/ Niżli domá wczciwie w wboŃwie żyć. *Mącz* 266d.

*Szeregi:* »marnie a nieuczciwie« (1): A tak gdyż Księża/ [...] marnie a nieuczciwie bez Małżeństwa w PolŃce żywią/ gwałcą przedniejszy grunt Korony PolŃkiej *OrzRozm* H3v.

»sprośnie a nieuściwie« (1): powiadał też w Argentoraćie wietłżą połowicę kápłanow/ tak i prófnie a nie wćciwie żyć zniewiałtami/ gorzej niż chłopci karczemni/ i kąd zły przykład a pogorszenie z siebie dają *BielKron* 201.

*Synonimy: nieobyczajnie, nieprzystojnie; a. grubie, sprośnie, sromotnie; b. sprośnie, sromotnie, wszetecznie.*

*Cf* **NIEUCZLIWIE, UCZIWIE**

KK